عنوان مراسلات
(مصر)
اداره جریده چهره نما
JOURNAL
TCHEHRE NEMA
CAIRE EGYPTE
مؤسس ومدیر وصاحب امتیاز
حاجی میرزا عبد المحمد ایرانی
قیمت اعلانات باید باداره مکاتبه شود

چهره نما

هفتگی
۱۹۰۴-۱۳۲۲
جریدهٔ مصورة

قیمت اشتراکات
مصر وفلسطین وسوریه ۱۰۰ غروش مصری
ممالک ایران سه تومان
افغانستان ۱۵ روپیه کابلی
هندوستان وعراق عرب ۱۰ روپیه کلدار
امریکا واروپا یک پوند انگلیسی
به شاگردان مدارس یک تومان

اول محرم تیر ماه سنة ۱۳۴۶ هجری مطابق ۳۰ یونیو سنة ۱۹۲۷ میلادی

(اغاز سال ۲۴ چهره نما)

آزرمیدخت

پوراندخت

﴿پوران دخت وایران دخت دو ملکه ساسانی﴾

(آغاز سال ۲۴ چهره‌نما)

در واپسین شماره گذشته که ختام شماره اخرین سال ۲۳ چهره‌نما بود از جریان طبیعی اداره چهره‌نما بانضمام تشکرات صمیمه خود اشاره کرده وباتجدید تشکر خاتمه دادیم، ولی از جریان عالم سیاست جهانیان عموما وایران خصوصا چیزی نگارش وگذارش نکردیم یعنی خبر مهم، حادثه عظیم، واقعه تاریخی، اکتشاف، اختراع، مشروع عام المنفعه، روزنه در اقتصادیات، واز اینگونه عوالم تجدد، چیزی در ساحت وطن عزیز ما ایران، در سایه افکار متنوره وتدابیر سیاسیه اولیای امور ایران، ووزرای کلادستون دهش، بزمارك منش پیدا شد نه، نه خبر مهم تاریخی، سال گذشته ان تزیید ماهیانه ومواجب وکلای مجلس شورای ایران بوده که در مقابل خدمات طاقت فرسای خود، ازقبیل قهر فرمودن واز مجلس بیرون رفتن! ومعارضه های خنك، ومخالفات بی معنی باهم کردن، که واقع هریك ارادش شرم آور، بوده، تثبیت فرمودند

در ظرف سال گذشته چقدر اختراعات، اکتشافات وعوامل، تقدم در ثروت ومکنت دول وملل عالم حاصل شده که در پرتو مجاهدات واهتمامات قائدین ومتنورین ملل ونحل عالم بوده بجز درشرق عموما وایران خصوصا، که این همه صرصر مهیب ترقی وتعالی جنبنده ئیرا در مشرقزمین بحرکت نیاورده ایران که بجای خود، باید کلاه خود را قاضی کرده ببینیم با این برق خارا شکاف تمدن امروزه وسرعت، سیر تکاوی انان، واین سستی عنصری وخمودت وجمودت وغرق درنشائه وکیف تریاك بی پیر وحشیش، وروحیات روح کش که ملل مشرقیرا غرق کسالت کرده خصوصا ایرانیان را ما انتهای مسیرمان بکجا خواهد کشید — البته بقبرستان فنا، البته بشهرستان زوال ابدی، البته روزی میرسد که ناممان در دفاتر افسانه وتمثیلها برده شود!

تنها یکنفر شاه پهلوی کجا میتواند با کاه فلاطونی ومرض شناسی ارسطوئی این همه امراض مهلکه جهل وخرافت پرستی، وسوء اخلاق فاسده وخیانتها، وجنایتها ورشوه خواریها، وخود پرستیهای ملت ایران را علاج ودرمان فرماید؟

باید قدری باخلاق وروبه زمامداران مقدرات ایران وایرانی که مقدم وکلا وسپس وزرا باشند متوجه شد که انان بمثابه چوپان بوده وملت مانند گله وفهمید که مدارج اخلاقیه ومناهج روحیات آنان تا کجاست بگمان ما لازم به تشریح نیست ودفتر یکساله گذشته اعمال وکردار انانرا هر عاقل وکودن می فهماند

ولیعهد سابق ایران

محمد حسن میرزا ولیعهد سابق ایران که مدتی در بیروت به تنهائی وعدم معاشرت با کسی ایام را بسر میبرد در این چندروزه بطرف اروپا حرکت نموده که تابستانرا در اروپا بسر برد ولی ملکه جهان والده او با خانواده سابقه سلطنتی در بیروت اقامت دارند

(یك از فضلای نامی از)
(خوزستان مینگارد)

بقیه از شماره گذشته

در ان ایام تارك بود كه همسایه جنوب ما ناصر الدین شاه را كسیلش نمودند به اروپا ومخازن جواهرات شوس را برای دوستشان فرانسویها ومعادن طلای محلول مسجد سلیمان را برای خودشان گرفتند وبردند وتا ابد خواهند برد! - اگرچه اعدام دو نفر نابغه اسیا (میرزا تقی خان امیر كبیر) (ومیرزا ابو القاسم فراهانی ملقب به قائم مقام) به اشاره همسایگان بود وعلت نمائیش عدم رضایت انها بود از كلیه دادن امتیازات به خارجه در اوائل تصدی ان دو نفر عبقری خیلی ها از خیلی جاها برای اخذ خیلی چیزها امدند ومایوسانه به اوطان خود عودت نمودند! - ان یگانه ادیب وخداوند قلم (قائم مقام) به یكنفر از رفقای اذربایجانی خود چنین رقم میكند مخدوم مكرم من ایا فهمیدید در نود چه نشاط ها چیدند وچه بساط ها برچیدند؟ ایا شنیدید چه سازها كوك كردند وچه رازها گرفتند - دهنده هر امتیاز باید با امتیاز باشد نعوذ بالله از وقتی كه فرو كننده نی تمیز شد انوقت ازاش شلغم شوربائی مزه‌تر میشود مخدوم من مگر سیب سرخ برای دست چلاق مفید است مگر ماهوت رومی برای اندام حاجی عباس طوسی زیبا میشود؟

اینقدر دلم راز در داست كه اگر در (ری) داد بزنم در (مغان) خواهید شنید والسلام والاكرام. وقتی در صفحات تاریخ نگاه میكنیم تمام سلاطین مطلقه برای اب وخاك وبرای رعیتشان فوق العاده نافع وخوب بوده اند الا سلاطین ال قاجار كه غیر از ضرر وخسارت مادی ومعنوی فائده دیگری برای ملك وملت نداشته اند! - اگر درزوایای ایران یكنفر قجه پرستی پیدا شود واین حقایق به فكش - یا به كام سرش بر بخورد همین یك سئوال را از او بنمائید

سئوال كنید ای اقائیكه اقتدار وعظمت توده را به ریش در از فتحعلی شاه - یا سبیل كلفت ناصر الدین شاه میدنی ایا یازده مملكت خیلی كنده در زمان نادر به باد رفت یا بعد از او! - ایا مخازن شوش ومعادن نفط مسجد سلیمان كه برابری با تمام ثروت های دنیا میكند در چه عهدی باج (كبیر) داده شد حقیقت خوش ان روزهائیكه عمارات رفیعه از ناصری وصل به دزفول بود واگر مرغی بالای بام دزفول می امده در اهواز اورا بدست می اوردند - خوش ان روزهائیكه جمعیت این ایالات متجاوز از پنج میلیون نفر بوده به ازان عصریكه زیادی محصولش پس از حمل به عراق وهند ومعرطعمه ماهیان (رود كرخه) وشط كارون وشط العرب می شده - خوش ان ایامیكه یك طائفه كوچكش (بنی طرف) (وكعب هر وقت خیال شكار داشتند مملكت عراق را شكار مینمودند انوقت باج سبیل مشائخ در اسلامبول داده میشد

خوش آن دوره‌هائیکه علماء اعلامش مرحوم آقای حاج سید عبد الصمد (جزائری) وحاجي شیخ جعفر شوشتری بودند — واقعاً ان روحانیین جهان گیر که اعمال وافعال واقوال ورفتارشان طلای ناب بود براي ایران وایرانی به عکس امروز که چند نفر جانشین هاي شریح قاضی سرتاسر این ایالات را اشغال وبه‌جز تسخیر احمق وجلب منافع شخصی شغل دیگری ندارند یکنفر از آنها که از یخني عدس بیمزه تراست (میرزا جعفر دزفولي است که ساکن ناصري است) این شخص جدیت غریبي دارد در بوتربیت نمودن مردم!

در لیالی ماه رمضان (که بره کشی آخوندها است) این قدر این نادان به مردمان محترم ومتدینین حقیقي بدگفت ویاوه‌سرائی نمود که مریدانش چند نفر شوشتری ودزفولی خسته شدند ویکدفعه ترك مسجد رفتن را گفتند - اینقدر این آخوند برای افسار نمودن پانزده شانزده نفر شوشتری ودزفولی مصر است که از قرار مذکور چون ندیده ام!

جرائد مقدسه را بامناقش میگیرد! حضرت اقاي مدیر، ساده ترین وبی علم ترین مردمان دنیا شوشتریها ودزفولیها هستند مع ذلك از تزویر آخوند جماعت مطلع شده اند خیلی کم سواری میدهند - بحمدالله مدتي است که خودش (اذان) میگوید ومؤذنش تکبیر ولي این آقا خیلی ناشي هستند به علت اینکه رب النوع آخوند های خوزستان حاجی شیخ کاظم شوشتری بود (وقتي که مردم) فهمیدند نور صورت آقایان از گوشت چاق وبرنج باریك است آنهم از آقاي سردار اقدس وهم سایر گاز جنوب یکمرتبه از خواب خرگوشی بیدار شد واطراف آقایان تخلیه شد گرچه گاه گاهي فیلشان یاد هندوستان مینماید وبعض اعراب را اتریك میکنند که برضد دولت قیام نمایند وباز معشوقشان (خزعل) وقنسل ها در شوشتر ودزفول عرض اندام نماید ولی اگر پشت گوششان را دیدند اربابهای اولی وخداوند آن ثانویشان را هم خواهند دید (ملوك الطوائفی ایران عموما وخوزستان خصوصا خاتمه پیدا کرد) آقایان خوب است برای اغفال مردم بیشعور نقشه دیگر بکشند ولی مثل است معروف میگویند فلاني اگر از خاك قبرستان سیر شود واقعا اگر حاجي شیخ کاظم شوشتري ومیرزا حسین جرمنی وکیل تحمیلی آبادان ومحمره از خاك قبرستان سیر شدند واز تصرف املاك وخانه‌هاي مردم که سیر نمیشوند.

شش سال قبل که قشون دولت بحکم حاجی شیخ کاظم در (شایلي) که وسط خاك بختیاری است بدست بختیاري هاي بیشرف قتل عام شدند در آنوقت این آخوند (دارای یك کرور ثروت بود) تمام مردم از خواص وعوام هم از این سهل انگاری دولت در شگفتند در واقع اینکه اهالی خوزستان از زمان سقوط تاحال که از دولت مکدر هستند براي همین است اشخاصیکه در زمان (خزعل) رئیس ومتصدی امور بوده وجنایت وخیانتشان غیر قابل شماره بوده است در این سه ۳ سال بر ثروت وعزتشان افزوده شده! به عکس آن

اشخاصیکه درزمان شیخ بجرم وطن پرستی ومعارف پژوهی در بلارخانه نشین بوده اند امروز عراتب بدتر به آنها میگذرد!

باري شیخ فضل الله نوري وآسید عبد الله بهبهاني که یکصد هزار درجه از رب النوع آخوندهاي خوزستانی بالاتر ومهم تر بودند در صورتیکه موئی از ماست کشیده نشد وبادهای مخالف هم بوزش نیامد ورنك آسمان هم تغییري نکرد دردهای خوزستان یکی دوتاده تا نیست که به این چند صفحه خاتمه بیابد از اثر همین مزخرفات گفتن آخوندها بودکه درشب ۲۲ ماه رمضان در دزفول سه چهار هزار نفر طاره الاغی ماستي ودهل وسرنائي حاضر میکنند براي اینکه یکنفر زن بدبختي رابااسم اینکه عده نگاه نداشته وشوهر نموده وارونه سوار دراز گوشش نمایند آنهم بدون حکم حاکم شرع یاعرف!! اقای هدایة الله خان (لهي) رئیس نظمیه مطلع شده . یك عده از حیوانهاي دوپارا جلب مینمایند وخلق بدتر ازحماررا ازاین وحشی گری در قرن بیستم بازمیداردبلی حضرت آقای مدیر، ملتیکه از به چهل بیر شوشتر وسر بینه حمام واجاق گرم وتنور نانوائی سوگندیاد کند همین است - یکنفر از فلاسفه المان به من گفت تمام بدبختیهاي خوزستان وخوزستاني عدم توجه دولت است! پس تعیین کنید خوزستان گلستاني بوده وعجب اصطبلي شده

﴿کابینه وزرائی جدید ایران﴾

در شماره گذشته از انحلال کابینه وزرائی ایران اشاره نمودیم اینك خبریکه بسفارتخانه دولت ایران راجع به تشکیل کابینه جدیده بمصر رسیده انتشار میسازیم

حضرت اشرف مهدیقلیخان هدایت

مخبر السلطنه	رئیس الوزرا و وزیر فوائد عامه
» اقای انصاري	وزیر امور خارجه
» » تدین	» معارف
» » میرزا حسینخان سمیعی	» داخله
» » اسعدي	» جنگ
» » فیروز میرزا	» مالیه
» » داور	» عدلیه

وزیر پست وتلگراف بعد معین میشود

(تشکر خانواده مشگی)

جناب حاجی میرزا عبد الجواد صاحب مشگی وآقا میرزا مهدي بك رفیع مشگي رئیس محترم اطاق تجارتي ایرانیاز مصر واخویشان اقا میرزا محسن بك مشگی وآقا محمد رضا بك قزویني واقا احمد بك عبد الرسول صاحب تاجر شیرازي واقا میرزا حسن بك مشگي واخوانشان همگي از آقایانیکه بوسیله تلگرافات وذریعه مکاتبات احساسات خودرا در وفات مرحومه مبروره کریمه علیین جایگاه حاجی میرزا محمد رفیع مشگی طاب الله ثراه مشهود ساخته اند تشکرات صمیمانه مینمایند

مطبوعات ایران در مصر

در جریده فریده ستاره ایران منطبعه طهران که از امهات جرائد ایران محسوب است در تحت عنوان فوق در ۲۰ اردي بهشت ماه ۱۳۰۶ در شماره ۱۸۶ شرحی که از مصر نوشته شده وبدانوسیله خاطر محترم اولیاء امور وزارت جلیله معارف راباوضاع معارفی این سامان متوجه ساخته بود، قرائت شد، این نگارشات در جامعهٔ ایرانیان مقیم قطر مصر چنان حسن اثر بخشید که بواسطه نایاب بودن اعداد آن جریده وطالبین زیاد به قرائت این نگارشات، چندین نفر برای درك مطالب مقاله مزبوره آن استنساخ نمودند، حتی آقاي میرزا غفارخان جلال بمناسبت جملات اخیره این مقاله باانکه بکلي از متلبسین به لباس مطبوعات بیزار شده اند، آن رافوق العاده تمجید نمودند. زیراخود ایشان بواسطه عشق مفرطي که بادبیات وعلاقمندی به بقای ادبیات فارسي زبان درخارجه، که قوام واساس خلل ناپذیر براي حفظ قومیت ایرانیان خارجه است دارند، در اوایل ورود بمصر درمجالس متعدده اظهاراتی مبني بر تاسیس مدارس ایرانی، وتعلیم وترویج زبان فارسي در مصر، فرمودند، ولی متاسفانه اثری نبخشید!

چنانچه نویسنده مکتوب مصر در ستاره ایران در تحت عنوان (مطبوعات ایران در مصر) از جمله هاي اخیره می نویسد « یکنفر . . . چند سال است بمصر آمده ودست بقلم مجله نگاري زده است که روي ادبیات وشرافت ایرانی با قلم روسیاه خود سیاه نمود الي اخر» حرکات این شبه همکار هاي ما بکلي اقای [illegible] معارف پرور ومعدودی ایرانیان فارسي دان را ازعالم ادبیات ومطبوعات بیزار نموده بطوریکه اگر در گوشه ورق ازمطبوعات ایران مشاهده کنند [illegible] تنفری د ایشان تولید شده وانظار حقارت وبي علاقه گي بدان مینگرند

مابایکدنیا اسف علاقمندان معارف وزبان فارسي را چنانچه صاحب مکتوب(مطبوعات ایران درمصر) مي گوید : «از پنجاه سال باینطرف افق ادبیات ایران درمصر ساعت بساعت روبه تیرگي وگرفتگي مي گذارد مخاطب ساخته ومی گوئیم که تا پنجاه سال دیگر بطور تحقیق وتعیین یکنفر فارسي زبان وفارسی [illegible] وفارسي علاقه در محیط مصر یافت نخواهدشدوسبب همین سیه بختی داخل شدن این قبیل اشخاص در عالم مطبوعات ومجله نگاري بوده است

ماخیلی خوشوقتیم که جریده ستاره ایران [illegible] در عالم مطبوعات فارسی از بدو تأسیس الی حال مقام اول راحائز بوده، بدرج چنین مطالب حقه وموضوعات عام المنفعه موقعیت دارند، از طرفی مایل بودیم عین مندرجات« مطبوعات ایران در مصر » منتشره در ستاره ایران را در جریده محقر خود درج کنیم، ولی متاسفانه ضیق صفحات جریده چهره‌نما بما ن اجازه نداد وبنقل دوجمله ان قناعت کردیم

ماموفقیات آقای اعتصام زاده واقاي آیتي زملای خودرا همواره از خدای یگانه خواستاریم

عید اضحی در سفارت

روز جمعه که مقارن عید اضحی بود، بر حسب اعلامیه ایکه بوسیله جراید یومیه محلی از طرف سفارت دولتعلیه ایران انتشار یافته بود، ایرانیان در ساعت یازده بسفارت محض عرض تبریك حاضر گشتند، واقای میرزا غفارخان جلال وزیر مختار واقای میرزا حسنخان پیرنظر نایب اول باچهره‌های بشاش وقیافه های مهر انگیز واردین را پذیرفته ومراسم تهنیت رابجای آوردند اقای سفیر محترم چنانچه شیوه مرضیه ایشان بوده مانند مجالس سابقه شرحي وافی از نیات مقدسه اعلیحضرت پهلوی واهتمامات شاهانه شان در ترقیات مادی وادبی ایران وایرانیان بیان فرموده که بحاضرین بي اندازه حسن اثر بخشید آنگاه صرف شربت وشیرینی شده همگي بمقامات خود عودت نمودند.

(احساسات ایرانیان)

«اسلامبول»

در موقع الغاء کاپیتولاسیون (امتیازات) درایران دو فقره تلگراف مبني برسپاسگذاري، وحق شناسي یکی بخاکپای اعلیحضرت پهلوي ودیگری باقای داور وزیر محترم عدلیه عرض وتقدیم شده وجوابهائی رسیده که از طرف ایرانیان اسلامبول بوده کنون بانتشار آنها مبادرت میشود.

تهران — [redacted] ایران اعلیحضرتا ذات اقدس‌را تشکرات یکمشت ایرانیانیکه حیات سیاسی خودرا در قبال الغاء کاپیتولاسیون بار یافته اند، در خور نیست همین قدر بس که امروز ایران بفرزند تاجدار خود میبالد امضاها

وهابوف - جورابچی - امین‌زاده - اتفه‌چی - اهرنجانی

جواب

استانبول - توسط سفارت ایران اقای وهابوف وسایر تجار محترم ایران مقیم اسلامبول - مدلول تلگراف شما در اظهار تشکر، وابراز احساسات در الغای کاپیتولاسیون بعرض خاکپای مقدس شاهنشاهی ارواحنا فداه رسید، ومورد توجه شاهانه ومسرت خاطر مبارك واقع شد

ف. بهرامی

رئیس دفتر مخصوص شاهنشاهی

تهران - حضرت داور وزیر عدلیه

تقدیر خدمت مسبب الغاء کاپیتولاسیون را تاریخ ایران عهده دار، مابقسمت خود مراتب سپاسگذاری خودرا تقدیم مینمائیم (امضاها)

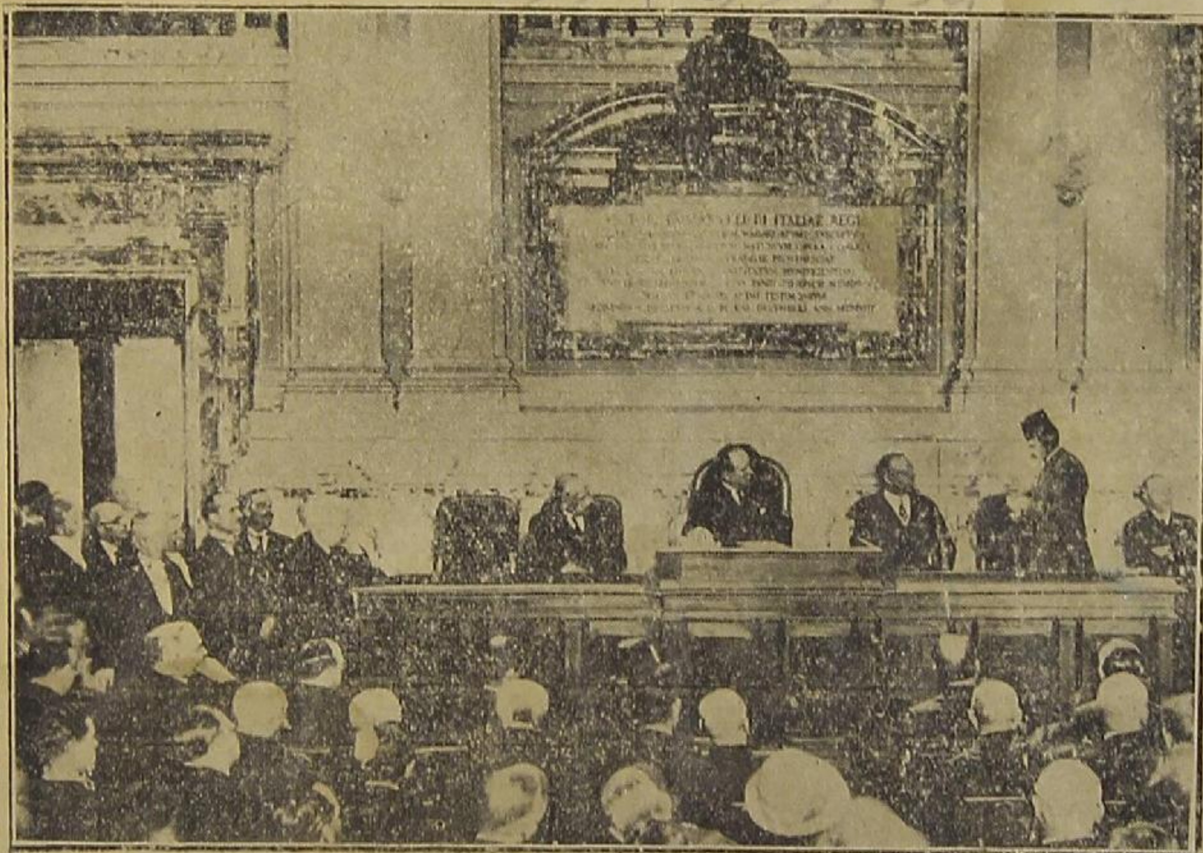
وهابوف - جورابچی - امین‌زاده - اتفه‌چی - اهرنجانی

(چهره‌نما)

ما احساسات بی الایش هموطنان خود مقیمین اسلامبول را تقدیس مینمائیم که اینگونه اظهارات شایان تقدیر است

﴿ کنفرانس گندم در رم ایتالیا ﴾

در ۲۵ آوریل کنفرانس گندم در رم پای تخت ایتالیا انعقاد یافت واز طرف شصت مملکت ودولت نماینده برای این کنفرانس تخصیص یافته بود که در روز موعود حاضر گشتند وبیشتر آنان در خواست نطق کرده بودند که پس از نطق افتتاحیه مسیو موسیانی صدر اعظم ایتالیا نطق نمایند ولی فقط هفت تن انتخاب گشتند که از جمله آنها پرنس ارفع میرزا رضا خان نماینده دولت ایران بود که در پنجمین ناطقین محسوب گشت وتمام این هفت تن از کبار پروفسورهای معروف دنیا بودند بجز پرنس ارفع که از زمره سیاسیون بحساب بود اهمیت این کنفرانس در عالم سیاست واقتصاد بسیار مهم بود وزیرا مانند موسیلینی که اشتهار براعت وکفایتش شرق وغرب را فرو گرفته ریاست اورا داشت مسیو موسیلینی

﴿ مجلس کنفرانس گندم وخطبه خواندن پرنس ارفع در رم ﴾

کسی است که باتفاق وهمراهی وزیر مالیه ووزیر اقتصاد ایتالیا که هر سه عکسشان در گاه خطابه ونطق پرنس ارفع دیده می شود ایتالیا را از ورشکستگی وتنگ دستی نجات داد — چهار سال قبل یکصد لیره ایتالیا پنجاه فرانک فرانسه بود وامروز یکصد لیره ایتالیا یکصد وسی هفت فرانک فرانسه شده موسیو موسیلینی کاغذ ایتالیا را اسه برابر ترقی داد وکارهای محیر العقول از او سرزده وخواهد زد

بلی ملک برجال است مملکت ایرانهم در پرتو مساعی [illegible] آن نابغه روزگار از ثری به ثریا رسیده بالجمله اقای پرنس ارفع در این ماموریت نیز خدماتی شایان نمودند چنانچه در وقت خطابه خواندنشان تمامی مجسمه گوش ومتوجه بطرف ایشان بودند که در عکس دیده

مي شود واقای انتظام الملك وزیر مختار ایران دراین ماموریت مشارکت داشتند الحق اقای عمیدی شخص برازنده با کفایت است ودر بودن پرنس ارفع همه گونه عواطف منظور آوردند وپس از انجام ماموریت عودت بدانشگاه کردند واین است نص نطق آقای پرنس ارفع الدوله

﴿ترجمه نص نطق پرنس ارفع در کنفرانس﴾

گندم دررم ایتالیا

اقاي رئیس : بنام دولت ایران مفتخرانه باین مجمع عالی که کنفرانس گندم نامیده شده سلام عرض میکنم ، چنانکه معلوم همکي است مهم ترین محصول که زمین برای تغذیه شریف ترین سکنه خود تهیه کرده ، همین دانه مقدس است، که دریك حجم خیلي کوچك دارای تمام مواد لازم الحیات انسانی است لهذا خود مرا تبریك میگویم که در اینجا بشرف نماینده گي ممالکت خود نایل شده ام ،

چون مسئله گندم در نظر من اهمیت زیاد دارد آرزومند بودم که در این کنفرانس که در تحت ریاست باشرافت شخص اول ایتالیا تشکیل یافته و نفع ان شامل حال عالمیان خواهد بود شرکت بکنم .

ایران ماکه یکی از قدیمترین ممالك زراعت خیز دنیا ـ ـ زست نواله ترقیات محیر العقولست که در این شعبه از برکت مساعی جمیله مسیو نبطو موسیلنی در ایتالیا بظهور پیوسته وباحدی در مملکت مایوشیده نیست که از این اقدامات مجدانه ناقلانه حکومت ایتالیا محصولات زراعیه بیشتر وتخم گندم بهتر شده است سال گذشته مقدار کافی ازاین بذر حاصل در اینجا خریده به بذر کاران دادیم و نتیجه خوب برداشتیم واسم ایتالیا را با مسرت زارع وخریدار هردو باتقدیس بزبان میآوردند وبازیاد میکنند ، یقین دارم که این کنفرانس متضمن منافع عمومی خواهد بود وبااین عقیده راسخ اکنون شروع بکار خواهیم کرد .

معامله وهابیها با حجاج

بقراریکه حجاج مصری بجراید محلي خاصه الاـ هرام مکاتبه شکایت امیز نگاشته اند وهابیها باعموم حجاج بلااستثنا رفتار ناهنجار نموده مقدم برهمه جیب وبغل آنهارا درهرجا نا توانسته اند خالی کرده اند وبجز دشنام وفحشهای بی عرضي نکام دیگر بالنها نکرده اند هرکس ساعت طلا داشته به بهانه آنکه استعمال باو حرام ـ ست در مذهب وهابیها از او بوده اند یك از علماء مصر که آیات قرانی را بجهته حجاج مصري تفسیر میکرده گرفته بزندانش انداخته یکنفر ایراني که دعا میخوانده اورا بزندان انداختم الله که پس از اتمام حج اورا رها کنند، وهرکس بغیر از اصول شریعت وهابیها عمل می نموده انواع اذیت وآزار درحق اوروا داشته اند

محترمی از شام مینویسد

در روزنامه محترمه چهره‌نما شماره (۱۷ – ۱۸) در صفحه ۲۶ شرحی مرقوم وضمناً از آقای جلال الدین خان کیهان جنرال قونسول شام اشاره ونسبتهائی بایشان داده شده بود که کلاً بی ربط ودور از حقیقت بوده ، بطوریکه اطلاع دارم قریب بدو هفته ایشان راحت نداشته وآنچه سعی بوده در خصوص ممانعت حجاج بعمل آورده ودو دفعه به بیروت رفته وچندروز در انجا توقف فرموده ومتحمل زحمات مالی وبدنی شده که بلکه نتیجه مطلوبه حاصل شود ونشد !! وتمامی زحمات ایشان بواسطهٔ بی قیدی وسرپیچی حجاج ایرانی از اوامر دولت متبوعه خودشان بیادرفت ومأیوس برگشت

چهره‌نما

ما نگارشات حقیقت‌پرورانه صاحب مکتوب فوق که خود یکی از محترمین وموثقین بوده ودرتردید جمله ایکه راجع باقای کیهان بوده نگاشته مندرج داشتیم تاپی غرضی مانیز ثابت گردد ، کنونکه ایشان معزول ومجدداً جناب آقای میرزا حبیب الله خان (عین الملک) هویدا ال رضا جنرال قونسول سابق شام بماموریت شام برقرار ، ومجدداً بمرکز ماموریت خود عودت فرمودند، وباز ، از براعت ودراعت فائقه خود خدماتی قابل تقدیس بدولت وملت خود خواهند فرمود

(خوزستان هوچی)
(لازم دارد)

«از مسجد سلیمان مینگارند!»

۱۲ اردی بهشت -- ۱۳۲۴

خدمت مدیر آفتاب ضمیر جریده فریده حق گوی چهره‌نما دام دامة العالی .

دودسته از مردم باچشمهای دریده به عنوان فوق نگاه میکنند نخست اجنبی پرستان (ثانی متمولین واعیان) این مطلب پرواضح وهویداست درهر مملکت یاایالات وولایتی که قلم وعقیده وسخن آزاد شد ترقیات علمی وتجارتی وفلاحتش چندین برابر سایر جاها است (اول داخله امثله داخله میشویم) مثلا آذربایجان را تطبیق میکنیم باخوزستان -- در تبریز در صدده نفر باسوادند در خوزستان هر سیصد نفر یکنفر آنهم سواد ابتدائی یعنی (زاد المعاد وفلک الناز) نه روزنامه ومجله — در آذربایجان اقلا دویست نفر طبیب ودواساز ماهر باد پلم وجود خارجی دارد در خوزستان پنج نفر هم نیست در اذربایجان انهم باهم جواری مثل نژاد خشن ووحشی (اسلاو) نویسندگان زبردست وناطقین مهمی مثل مرحوم (خیابانی) نه یک نه دو بلکه هزارها داشته ودارد اما در خوزستان سه چهار نفر نویسنده ونطاق دارد که خیانات وجنایات کمپانی را محض ماهی یکصد تومان مواجب بایک صورت حق بجانبی روی کاغذ

می اورند ودر بعض مجالس جلوه میدهند که خامه از

شرحش خجل است

در اذربایجان تقریباده روزنامه ومجله طبع میشود که تماماش ناشر افکار ملت وذکر خیانات خائنین وبیان خدمت خادمین است ولی در محمره یک روزنامه بچاپ میرسد که از شب دیجور ظلمانی تر است واز پول کمپانی اداره میشود وتمام مردم از **این ورق پاره** بیزارند ومدیر او از ترس ما برای مبادله بجراید هم نمیفرستد (چهره نما ماهم اورا ندیده ایم) - در آذربایجان (اجنبی پرستان را) در محافل ومجالس راه نمیدهند وکوچکترین معاشرتی باآنها نمیکنند ولی در خوزستان عموما در مسجد سلیمان وناصری خصوصا اگر حاکمی یا رئیس اداره درگوز باشد وچشمش به یک نفر از منشی های ادارات **سیاسی کمپانی** بیفتد فوری متررا نگاه داشته وبا یک احترام غیر قابل ذکری اقای (پلتیکل کلارک) منشی سیاسی راسوار کرده واصلا ان روز ترک اداره را نموده ووسائل خوشی . حتی برای مشارالیه اماده مینمایند دیگر اقایان مامورین مانمیدانند که کاری از اینها ساخته نیست وفرقی که باسایر فعله های کمپانی دارند سه ۳ چیز است (اول) دانستن چند کلمه زبان انگلیسی ! (دوم) داشتن فکل سوم **نداشتن شرف** ملی کاریکه از شش هفت نفر منشی های سیاسی در خوزستان برمی اید این است که تعریف وتمجید فلان مامور را از دو کیل یا اولیاء کمپانی بنمایند وبگویند فلانی مطیع ومنقاد فرامین ودستورات کمپانی است ! وتاحال به اندازه بال مگس باسیاست وخیالات ما مخالف نبوده وهرچه به اوامر شده فوری اجرا کرده

آنوقت رؤساء کمپانی هم تلگراف مخابره بطهران نموده که ما از فلانی راضی وبقای اورا در **خوزستان** خواهانیم ! - شگفت اینجاست که اغلب منشی های سیاسی فاقد شئونات بشر که هم هستند یعنی یا حمال زاده ویا نوکر فراش ویا یهودیهای جدید المذهب واز نعمت نسب وحسب به فرسنگها دورند البته معلوم ومبرهن است اشخاصیکه دارای اصالت (اب) ونجابت امی باشند تن به این جور مشاغل پست وگردن زیر بار این طور بی شرفیها وبی ناموسیها خم نمیکنند وبرای جزئی ثمن بخس **اسرار دولت وملت** را اگاهی نمیفروشند وراضی نمیشوند که ابناء وطنشان در تهلکه ومضیقه به یفتند در اذربایجان هیاکل وطن فروش وبی عاطفه نادر آیافت میشود واگر عنصری عرض اندام نمود یکسال هلالی تمام الایام واللیالی را احتیاطی نمیکند وتوده غیور وباشهامت تبریزی بفوریت سزا وجزایش را کنارش گذارده وبرای همیشه گی آن جنس بخس را هم آغوش درک اسفل میگردانند ولی خوزستانی بی حس از صبح تاشب اعمال اجنبی پرستان را مشاهده میکنند وساعتی هم هزار مرتبه از این ناملایمات جان میدهند اما تماما تماشاچی هستند ومثل مرده گان وادی خواموشان نفسها در قفسها حبس است

واز این خواب خرگوشی تا نفخه صورهم بیدار نمیشود ! در صورتیکه اجنبی پرستان خوزستان انگشت

شمارند وعده آنها به سی ۳۰ نفر نمیرسد شش هفت نفر منشي های سیاسي بیست ویك نفر هم متمولین وبعض ملانماهای شوشتري ودزفولي مثل حاجی شیخ محمدرضا وحاجي شیخ کاظم که هر یك متجاوز از یك کرور تومان دارائی دارند ولی این نکته را گوشزد دشمنان داخلی مینمائیم که اجنبي پرستی وخیانت به آب وخاك در عصر فرخنده فر [redacted] حکایت سیمرغ وکیمیا است واگر پشت گوش شاز رامي بینند آن دوره ها را هم خواهند دید - بخود رئیس شیاطین وخائنین خوزستان حاجی . . . . بدست یاری . . . . بوشهري ملقب به خان بهادر زحمت نکشند که بیفائده است حاجی . . . هم بداند که یکصد وبیست میلیون تومان ثروتیکه از غارت نمودن دولت وملت به چنك آورد نمیگذارند بعنوان تغییر آب وهوا سر از زیر بانکهای اروپا نماید

بلی درزمان جنك بین المللی شش سال روز پنج هزار تومان از قاچاق وارد نمودن گمرك دزدي داشت تا سه ۳ سال بعد از خاتمه جنك هم پنج میلیون تومان دخل وجوه سکه که از گمرك محمره میگریزانید بود غیر از سایر خیانت ها وجنایت ها در ایام جنك میرزا حبیب الله خان معاون گمرك محمره ومسیو موشی یهودی مفتش گمرك - وآقا مالیات ارمني همه شب در هتل وغیره متجاوز از هزار تومان قمار میباختند مشهدی عبد الله بوشهری انباردار گمرك دو میلیون تومان املاك ومستغلات در بصره خریده است

حضرت آقاي مدیر محترم ؟ (در زمان جنك وسه سال بعد از که دویست وپنجاه میلیون تومان سکه از گمرك محمره خارج شد متجاوز از (شصت میلیون تومان مال دولت حیف ومیل شد (رجوع شود به جریده مقدس بهارستان) انصافاً نوبخت مدیر ونویسنده بهارستان خیلی براي آزادي خوزستان قلم آرائی نمود یعني هرچه قدر مقاله راجع به خوزستان وخوزستاني براى معظم له رفت از درجش مضایقه نکرد در آذربایجان حدود امتیازات اجنبي معین است واز مواد امتیاز نامه شان تخطي وتجاوز نمی نمایند ولي درخوزستان به کوچکترین ماده امتیاز نامه عمل نمیشود ! وحقوق دولت وملت به اندازه بال پشه ملاحظه نمیگردد واصلا کمپانی **حیثیتی برای ایران** وایراني قائل نیست ! واساسا اعتنائی به حرف یاعقلائي که در جرائد درج میشود ندارد علنا اولیاء کمپانی میگویند ماوزراء ووکلاي پارلمان را لازم داریم که آنها هم مطیعند وقایع نگارها واحرار اینقدر بنویسند که انگشتانشان شقاقلوس نماید عمده طهران وطهراني است که عبد ذلیل ماهستند — در آذربایجان اجنبي گاهی تصرفات مالکانه نکرده ونمیکنند ولی در خوزستان عموماً ومسجد سلیمان خصوصا قصد ملکیت اراضی (وسیعه) انجا را دارند ! واعمال کتصرف الملاك في املاکهم وذوي الحقوق في حقوقهم را جاري وساري نموده اند یعني از هشت میلی مسجد سلیمان دروازه نصب کرده اند واحدي غیر از کارکنان یااشخاصي را که خودشان

اجازه بدهند (مثل وزرا و وکلاء و امراء) اجازه دخول ندارد - در صورتیکه مردم هزار جور شغل و کار دارند و از این منع ورود ماهی یکصد هزار تومان خسارت مردم است غیر از ضررهای سیاسی و اقتصادی **وفلاحتی** به حمد الله تاحال هم که ده نفر از وزراء و وکلاء تشریف **فرمای مسجد سلیمان** شده اند نه پرسیده و یا نخواستند بپرسند که چرا بیست میل در بیست میل این محوطه را سیم کشیده اند بقول حبل المتین آن نزاکت شناسی بیمزه ایران را بورطه عدم سوق داد -

حضرت مدیر با شهامت چهره نما تاحال در کتابی یا روزنامه خوانده اید و یا شنیده و دیده اید ؟ که میهمان اینهم ناخوانده اطراف منزل میزبان را حصار بکشند ؟ و یا صاحب خانه با اجازه وارد منزل موروثی خودش بشود ؟ بنده شما که یکنفر باسواد و خیلی جاها را هم درنوردیده نخوانده و ندیده ام اگر جنابعالی سراغ دارید اعلام بفرمائید بلی فقط و فقط کارخانه (کروپ) آلمان چنین بود ولی آنجا ملک طلق خودش بود - واقعا به !! باین (صدرنشینان صحنه بهارستان) و مرحبا بر این وزرای عالی فکر و با تدبیر !

در آذربایجان اگر مغازه یا کارخانه که در اطراف اراضی امتیازی اجنبی است از میان رفت فوری توسط یك کمسیون بایك مقاله که در جریده درج شود با اضعاف مضاعف از عهده غرامتش بیرون و ترضیه خاطر مردم را بهر نحوی هست فراهم نموده ولی (در مسجد سلیمان) یازده ماه قبل (دویست هزار تومان) اموال مردم را که پنجاه و یك چادر و دکان بود عمداً آتش زدند و تاحال چندین کمسیون در ناصری و اینجا تشکیل و صدها راپورت به مرکز و جرائد داده شده و آنچه البته بجائی نرسیده فریاد بوده

سیصد نفر ابناء سیروس بالمره فاقد هستی و در زیر آفتاب سوزان مسجد سلیمان یك یك بنوبه خود جان شیرین نشان فدای پیشرفت سیاست و تجارت لندن و لندنی شده و میشود و پارك نشینان **طهران را** ره بفکر خوزستان و خوزستانی نیست و نینداخته - اساسا عاطفه و مهر از ساکنین (ری) قهر کرده و گوئیا که مرکزیها خلقت شده اند برای اجنبی پرستی و دزدی بارالها این مرکز فجایع و فضایح را بر سر اهلش برگردان که تمام ایران و ایرانی روی آسایش را به بینند

در آذربایجان غیر قابل تصور است که وکیل غیر از **کاندیدای** ملت انتخاب شود هر چه قدر هم ایادی انتریك در جریان باشد ولی خوزستانی بیشعور اصلا معنی وکیل را نمیداند آنهائی هم میدانند حق رأی ندارند مثل اینکه یك روز دیدیم پرده بالا رفت و در صندوق آراء بازشد (و میرزا حسین جرمنی بوشهری) وکیل محمره و آبادان و فلاحیه شد ! در صورتیکه روح ملت از اعمال میرزا حسین بیزار است چه رسد بوکالتش تمام مردم لات و بعد مات شدند از این تردستی مهره گردانها مشار الیه در ازاء یك بلم پانصد روپیه قیمت که سه سال قبل زمان ورود نظامیها اسمش را گذاشت جهاز خوزستان و تقدیم دولت بیچاره طهران نمود تاحال

سه کرور تومان فائده برده غیر از دو هزار جریب اراضي
مردم که در آبادان و محمره به غصب تصرف نمود

در آذربایجان هیچ (فرمانفرمائی) نمیتواند در عرض
ده سال یك کرور تومان فائده بر گیر دولی (میرزا احمد
عمارلوئي) کفیل ایالت خوزستان در مدة یکسال یك
کرور تومان عرب وعجم را غارت نمود غیر از جواهرات
غارتي قصر فیلیه شیخ خزعلخان خسارتهای مادي ومعنو-
ي که عمارلوئي به خوزستان وخوزستاني وارد اورد
غیر قابل ذکر است از ظلمهای رنگارنك این آخوند
بی دین وبی .... متجاوز از بیست هزار نفر عرب
وعجم جلای وطن نمودند واساسا ساکن عراق شدند

حضرت مدیر محترم نبودید که به‌بینید زمان
ورود نظامي تاشش ماه قبل که سر نیزه ملغی نشده بود
چه هنگامه بود در این ایالت همین قدر بدانید مردم
چراغ در دست واز عقب سردار اقدس شیخ خزعلخان
مي گشتند بوجدان انسانیت قسم است اگر [redacted]
روحش از هزار یك قضایای خوزستان اطلاع
داشت چوبه دار را براي ایشان آماده میساخت این بود
که تلگراف وپست را دوسال سانسور میکردند

در آذربایجان رئیس کل نظمیه‌اش در عرض دوسال
دوهزار تومان نمیتواند مداخل نماید ولي سید علی اصغر
خان رئیس نظمیه یك ولایت کوچك خوزستان آبادان
در عرض دوسال پنجاه هزار تومان بلند کرد ولی بیست
هزار تومانش را به رئیس کل نظمیه خوزستان اقاي
مصطفی خان انبرزاده کمپانی و کمپانی پرستانی از هر دو شان

خیلی راضی بودند در آذربایجان احرار را پرورش میدهند
ولی در اینجا یکنفر جوان باشرف عرض اندام نمود
که نام مبارکش میرزا احمد خان شارق باشد فوری اورا
خارج نمودند این ها نیست مگر از نبودن هوچي پس
تصدیق کنید هوچي لازم است

(کنفرانس سید جمال الدین افغانی)

شب جمعه ٢٤ ذیحجه یگانه فاضل ادیب عالی
امجد اقا میرزا مهدی بك رفیع مشکي رئیس محترم
اطاق تجارتي ایرانیان مصر محض بروز احساسات
عالیه کنفرانسی در عمارت کلوب مامورین حکومت
مصر دادند که بسا شایان تقدیر وتقدیس بود

این کنفرانس نه فقط از نقطه نظر آنکه موضوعش
راجع به پیشرو نهضت شرق وفیلسوف اجتماعی
سید جمال الدین بود اهمیت داشت، بلکه تثبیت نمود
که همواره ایران مهد نوابغ وگاهواره نوادر بوده وتقریبا
خطابه اقای مشکي بك که جامع حیات سیاسی وادبی
واجتماعي سید جمال الدین بود تادوساعت بطول انجامید
که بدون درنك ولکنت زبان بایك طلاقت لسان
وبلاغت بیان که مخصوص ایشان بوده سرگذشت
اورا بپایان رسانیدند، ومکرر از حاضرین که نزدیك
دوهزار تن از بزرگان واکابر مختلفه خاصه مصریان
بوده مورد تکریم وکف زدن وهلهله تجلیل گشتند، پس
از ختام خطابه، موسیقي (موزیك) شرقي از نغمات
روح افزا باانضمام مناجات (بستني) حاضرین را متلذذ
ساخت تادر ساعت ١١ کنفرانس خاتمه یافت

ادبیات

(نقل از جلد چهارم امان التواریخ)

(تالیف مدیر چهره نما)

(بقیه از شماره ۱۳)

سال ۲۳

تیمورشاه بن احمدشاه ابدالی درانی دومین پادشاه از ملوك افغانستان بود وسلطنتش از سنه ۱۱۹۰ تا ۱۲۰۶ بوده ودر علوهمت وسمو فطرت وملکات شاهانه وفضایل بی اندازه یگانه زمانه بود، وشرح سلطنت وجهانگیري اورا نگارنده در جلد پنجم این کتاب (امان التواریخ) که جامع جمیع نکات دقیقه سیاسیه وتاریخیه وجغرافیه وطبیعیه ممالك افغانستان است نگارش خواهم کرد. الجمله اوراطبعی سرشار وفصاحتي عبرت او ربود، وگاهگاهی اشعاری شاهانه وابیاتی خسر- وانه میسرود از انجمله بسیاق اهل هند گوید

آهوی چشم تورا صید زبادام کنم — آنقدر گرد توگردم، که تورایاد کنم) دیگر در ابتدای دیوانش گفته (خدایا درصفات خویش گویاکن زبانم را — قبول خاطر نازك خیالان کن بیانم را) (الهي از نزول قطره های ابر احسانت — بمانند صدف لبریز گوهر کن دهانم را) (بهار گلشن جانم زتو امید هادارد - بکن سیراب از باران رحمت گلستانم را) ودر آخر فرماید (بدرگاهت زسوز دلشه تیمور میگوید - که بامن مهربان گردان خدایادلستانم را) باز فرماید

زدن از ناوك هجران بدلم تیرچه بود
تو بگو بهر خدا زود، که تقصیرچه بود؟
گرتورا قصد جنون من بیچاره نبود
دست بازی بسر زلف، گره گیرچه بود
کرده یادگران ازدل وجان لطف وکرم
ستم وجور تو برعاشق دلگیرچه بود
زخم اول زجفا برشه تیمور، زدی
بعد .. چاره تدبیر چه بود

وبزبان پشتو فرماید (هي دی یار صورت لکه گلکونه — لك وهالي پر په مخ دی سه خالونه) (تیرشه عمر وصال بانتظار کشي — اوس پرزره می وهجر لکي اورونه) (برخسار بندی زلف تاربتار کری — وعاشقو آویزان برهرتار اورونه) (راسه پنه پسخل خدای کره تیمورشاهه - خشه بکاروی وفاني دنیانه کارونه

(روابط سیاسی بین مصر وافغانستان)

بقراریکه از منابع موثقه خبریافته ایم وزیر مختار افغانستان در پاریس باوزیر مختار مصر باب مفاوضه کشوده ودر خواست نموده است که بمساعدت ایشان علاقه سیاسی بین مصر وافغانستان برقرار شود، واین مطلب به رئیس الوزرا مصر ووزیر خارجه پیشنهاد شده وموافقت کرده اند وپس از موافقت مجلس وزرا مفاوضات بین دولتین مصر وافغانستان آغاز خواهد شد.

کارخانه هفت دست

(اصفهان)

یك از مشروعات مفیده وطني که اخیراً در اصفهان باتمام رسیده واقمشه پشمینه وپنبه او بیرون آمده کارخانه نساجي اصفهان است این کارخانه که در خرابه عمارت هفت‌دست که از بناهای نخیمه اصفهان بود که سلاطین باقتدار صفویه در ساحل رودخانه اصفهان محض پدیرائي ملوك وامرا ساخته بودند ومسعود میرزای ظل السلطان از تیشه بیداد ریشه کن کرد ساخته شده ابتدا میرزا افضل الله خان دهش عطاء الملك بامسافرتهای متعدده به برلین واوردن ماشین الات به‌تاسیس اوپرداخت وچون قوه مالیه او کفایت نکرد جناب حاجي محمدحسین کازرونی را باخود شریك وعاقبت سهمیه خود را باقای کازرونی فروخت وفعلا این کارخانه که نزدیك سیصد هزار تومان خرج اوشده متعلق بحاجي محمدحسین کازرونی وپسران دارد

این کارخانه وطني در: ۱ محرم سنه ۱۳۴٤ هجری مفتوح وچرخهای او بحرکت آمده واین کارخانه‌دوماتوردارد دوهریك قوه چهل اسب بوده علاوه یك لوکومبل بزرك بقوه (۷۵) اسب ویك لوکومبل کوجك داراست که بقوه سي اسب بوده که جمله قوای او ۱۸۵ اسب بوده وقوه سوزش اوارروغن چراغ وروغنهاي دیگر بوده که در خود اصفهان بدست

« (۱) حاجی محمد حسین کازرونی (۲) اقا میرزا محمد (۳) حاجی میرزا محمد باقر (٤) اقا میرزا محمد جعفر فرزندان »
« حاجی محمد حسین (٥) اقا شیخ محمد ابراهیم جهرومی مشهور و(٦و۷) دوفرزند کوجك اقای کازرونی »
« وباقی تمامی موظفین کازروني بوده اند »

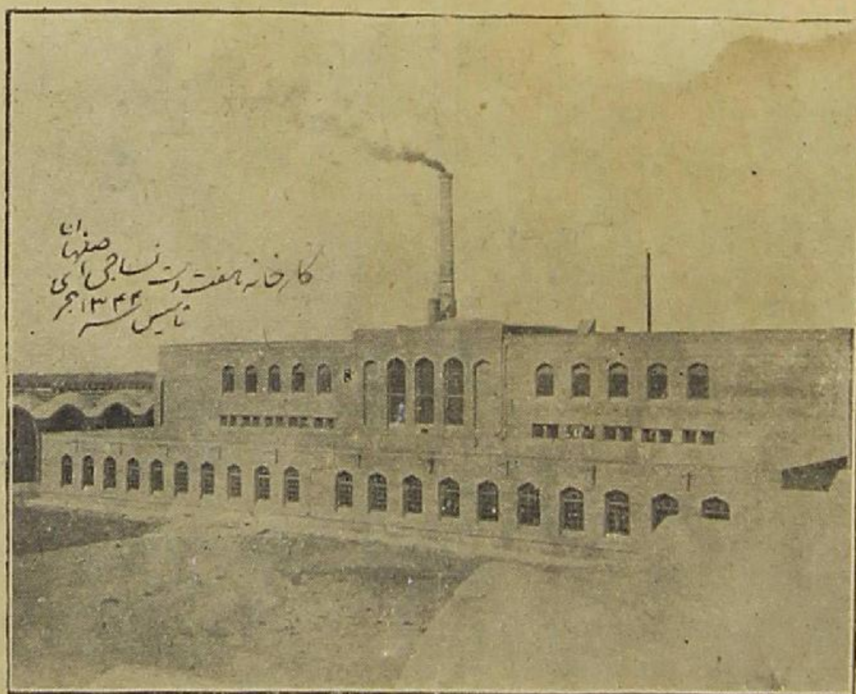
میآید ! مهندسین ومعلمین این کارخانه پنج نفر المانی بوده که یك تن رئیس وسمت مهندسی داردوچهارتن دیگر شغلشان معلمی است ومتخصص گردانیدن کارخانه اند — عجالتاً روزانه بالغ بر هفصد ذرع پارچه در میآورد علاوه دراین کارخانه بقدر صددستگاه دستی و۱۲ دستگاه ماشین بوده وزیاده ازدویست نفر کارگردار است که هرقدرکار وسعت پیدامیکند برکارگران او افزوده میشود

علاوه بیست وچهار دستگاه نساجی ازبرلین طلب شده که در راه بوده وباصفهان میرسد که چون اینها رسیدقسمت پارچه بافی زیاد میشود — علاوه ازاین ماشینها تقریباً یکصد دستگاه نساجی دستی بجهته پشم ونخ تابی داردکه همه پارچه دستی میبافند قسمتی از این کارخانه متعلق بشتوشوموادخامی است که زیاده از کارگران فوق نزدیك سیصد نفربافنده گان هستند رئیس این کارخانه جناب اقا میرزا محمدجعفر کازرونی چهارمین فرزند برومند جناب حاجی محمد حسین صاحب کازرونی است که درعکس دیده میشوند

﴿چهره نما﴾

کمتر کسی مانند ما از مجاری حالات وعشق مفرط جناب حاجی محمد حسین صاحب کازرونی به ترویج امتعه وطنی وصادرات ایران اگهی دارد ، این یگانه بی مانند اول کسیستکه برای ترویج منسوجات وطنی قد افراشت وهمت به توسعه او گماشت وشرکت اسلامیه را برای همین مقصود مقدس تاسیس کرد ، ومقدم برهمه خود استعمال البسه وطنی نمودامامتاسفانه چون غیرت وحمیت درمیان ایرانیان حکم اکسیر وعنقارا داشت باو در ترویج امتعه وطنی اقدام نکردند وبراثر این بیقیدی خانها خرابشدو فشار اقتصادی دوداز دودمانها بلند کرد!

کنون کافه ایرانیان وبالاخص مردم اصفهان راست که البسه زنده ومرده خودرا ازاین کارخانه وطنی که بامشقات طاقت فرسا وصرف اموالی بسیار احداث

(کارخانه نساجی هفت دست اصفهان)

شده استعمال کنند، وهر کس از سکنه اصفهان از مرد وزن غیر از منسوجات این کارخانه استعمال کند واقمشه خارجه بپوشد در محافل ومجالس راهش ندهند ترك مجالست ومعاملات با او کنند واورا بیغیرت وبی همه چیز بدانند بر علما ووعاظ وروضه خوانها وخطبا وارباب جراید اصفهان واجب وفرض است که در ترویج او بکوشند ما جناب کازرونی وفرزند انشانرا تهاي خالصه میگوئیم

﴿شماره حجاجیکه از سواحل مصر گذشته اند﴾

(از سویس)

۱۵۷۱ مصری و۲۰۲ ترك و۸۸ جزائری و۹۰۸ تونسی و۷۷ مغربی و۱۲۶ طرابلسی و۱۳۵ ایرانی و ۹٤ عربی و ۲۷ سربي و ٥۲ افغانی و ۲۳ افریقائي و ۱۷ اسپانی و٥۹۸ فلسطینی و۲٦ سنغالی و٤۳۲ سوری و۱٥۷ هندی و۲٤ جاوي و ۱۷ عراقی و۲ رومانی ویك تن از خاك روسیه

﴿وانچه از قنال گذشته﴾

۳۱٥ مغولی و۳۹۲ ترکی و۱٥۸۲ ایرانی و۲۷۹ جزائری و۱۸۱۹ سوري و۱۲۰٥ تونسي و۲۲۰ مغربی و٥۸۱ عراقي و۷۳ طرابلسی و۱۹ نیجری و٤۳ حجازی ودوتن از روسیه بوده است

ابن یمین و حافظ

در شماره هاي ٥ و ٦ جلد یازدهم گرامی نامه نامی معرفت آسا واخبار گوهربار نگار که بمدیریت یگانه ادیب دانشمند وفاضل ارجمند نیاز صاحب فتحپوری در لکنهور هند اشاعه می یابد تحت عنوان ابن یمین فریمدی ترکستانی وخواجه حافظ شیرازي بفارسي شرحی قرائت شد. وخیلی مایل بودیم عین مباحث عمیقانه وتتبعات محققانه ای را که در این موضوع نگارش یافته خود اززبان اردو بفارسي ترجمه ودر جریدهٔ چهرنما درج نمائیم. ولی متأسفانه ضیق صفحات وکثرت مقالات وارده بما اجازه آن را نداد

ولی همکاران محترم خودرا توصیه می نمائیم که اینگونه مقالات علمیه را که پرده تاریکي از اسرار ادبي قرون ماضیه ایران مرتفع میسازد ترجمه ودرمطبوعات خود اشاعه دهند چقدر ارزو داشتیم که ادیب فرهمند نیاز صاحب فتحپوری برای استفاده عموم فارسي زبانان از مندرجات این گونه مقالات ادبي، آنرا بزبان فارسي ترجمه ودر مجله معرفت آثارخود «نکار» درج میفرمودند

در خاتمه ماازصمیم قلب مسرات واحساسات درونی خودرا نسبت باینگونه مروجین ادب فارسی که خود زبان اجدادی ومیراث حقه انها بوده وترویج میدهند، خاصه مدیر محترم روزنامه خلافت ونویسنده زبردست روزنامه سرفراز وهمچنین سردبیر گرامی مجله نکار وسایر ادباي فارسي دان هندوستان، تقدیم وموفقیت آنان را از خداي بي انباز نیاز مندیم

﴿شفق سرخ وسفارت ایران﴾

در مصر

در شماره (۱۳۲) ۱۰ اردیبهشت جریده شریفه « شفق سرخ » منطبعه طهران که ازجراید ، بهمه انتقادي اجتماعی ایران بشمار است ، در تحت عنوان مکتوب از مصر — وزارت خارجه هم اصلاح شد !؟ شرحی دیده شد . که مدیر محترم شفق سرخ بنابمسلك وروبه ناقدانه خویش در تعلیقه که بدان مکتوب نوشته بود ، حملات سختی بوزارتخارجه وضمناً بسفارت ایران یعنی بشخص شخیص اقای میرزا غفارخان جلال وزیر مختار ایران که یك از اشخاص بی الایش فکور وازعناصر صالحه بشمارند نموده بود که سفارت ایران راعصبانی نمود ، وشایع گشت که (میرزا حبیب الله خان پور رضاقزل اياغ —ح— مهجور) که مظنون است جلب ومحاکمه خواهد شد

مدیر مسالمت جوی چهره نما پس از اصغاي این شایعات اقاي وزیر مختار را که خود علاقه مفرطي بمطبوعات وادبیات دارند دیده ، ومذاکره نمود ، که از محاکمه اغماض بفرمایند ایشان قبول نفرموده واظهار داشتند که مدیر شفق سرخ الشیخ علی دشتی هم تحت محاکمه در طهران خواهد در آمد ، وسه تن برای جلب او بمحکمه ومحاکمه اش تعیین شده اند

مدیر چهره نما نظر بقدمت خدمت خود بعالم مطبوعات تقاضای اغماض وتنازل نمود که خود در صفحات چهره نما جبران نموده واقای سفیر محترم را دلجوئي داده ولي اصرار والحاح اومفید واقع نگشت ولي ما باز امیدواریم که آقاي سفیر معارفپرور کظم غیظ فرموده که خداوند تبارك وتعالی فرموده (الکاظمین الغیظ والعافین عن الناس — در عفو لذتی است که در انتقام نیست وقال البرّ اط العفو عند القدرة من خصایص الانسان !

﴿ورود ومسافرت﴾

در هفته گذشته جناب آقا یوسف صاحب بن حاجی لطفعلی تاجر خنجی که از اکابر تجار بمبئی بود بمصر ورود وپس از انجام امور اختصاصي تجاری عازم اروپا شدند نیز جناب اقا خداداد رستم تاجر کرمانی پارسی که از اماجد بازرگنان پارسي بوده پس از یکدوره سیاحت ایران بمصر ورود ، وپس از ملاقات باتجارتخانهای (شرکات التجاریه والتصدیرات والتوریدات الایرانیه) و(جواد ورضا ورفیع مشگی وشرکاهم) ووقوف به تجارت حالیه مصر عازم اوریا شدند

دیگر جناب اقا محمد جعفر صاحب بیات تاجر شیرازي مدیر محترم تجارتخانه (حاجی محمد رضا واقامحمد جعفر بیات) عازم سوریه وشامات محض گذرانیدن ایام تابستان شدند نیز جناب اقا محمد حسن بك یزدی از طریق سوریه وبغداد متوجه ایران شدند که بعضی بلاد ایران را سیاحت نموده واز راه دزداب وبمبئی بسلامتی عودت نمایند

اخبارات ایران و ایرانیان
از وقایع نگاران اداره

(طهران)

(جریانات پارلمان ایران)

بعد از انکه وکلای ملت و نمایندگان ساختگی مملکت وضعیات اقتصادی ایران و شکست تجار شرق و غرب این خانه ویرانرا مشاهده کردند ـ در صدد تامین آتیه و جبران گذشته برآمده با کثریت ارا یکصد تومان بر دویست تومان بر دویست تومان حقوق خود افزودند! مسیو میلسپو مستشار امریکائی و خزانه دار کل مملکت ایران محل تادیه این مبلغ گزاف را از وکلای مزبور بخواست و اظهار داشت بدون تعیین محل مزبور تادیه نخواهد شد ـ نظر بر آنکه بودجه مملکتی برای تصویب دار الشورای ملی رفته بود وکلای اکثریت وقترا غنیمت دانسته یک قران از حقوق مستخدمین جزو، وزارتخانه کسر و یکصد و پنجاه هزار تومان بر بودجه مجلس افزوده که از دسترنج مستخدمین بیچاره تامین آتیه، وصرف خرید پارك واتومبیل وغیره نمایند! ـ این بود که خبر مزبور از کمسیون مجلس بدوائر دولتی بسمع مستخدمین کشوری رسید وصبح سه شنبه ۱۹ فروردین ابتدا از مالیه بعد داخله ووزارت امور خارجه وپست و تلگراف وغیره بهیئت اجتماع ومستخدمین جزو دست از کار کشیده قریب پنج شش هزار نفر بطرف مجلس حمله کردند. رئیس الوزرا برای خوابانیدن آتش فتنه در مجلس آمده آنهارا امیدوار کرد، که این قضیه در کمسیون بودجه مذاکره شده وبه کلی از تصویب مجلس نگذشته است بروید مطمئن باشید مستخدمین اظهار داشتند این وکلا که برای منافع شخصي وفکر ودکر آنها پریشانی ملت وبی پا کردن توده ایرانیان وازیاد حقوق خود، ونقصان عواید ما بیچارگان هستند ما انانرا وکیل خود نمیدانیم وهریك از ماها حاضریم که آنهارا بدین تقصیر متهم واز پارلمان خارج ودرب آنرا مسدود کنیم بهرجهت اقاي تدين وزير معارف انهارا بيك حسن اخلاق ومرضيت عود تداد ـ ووكلاي اكثريت را از طرح این تصحیح ومضرات این مسئله آگاه وآنهارا بوخامت اتیه ان مسبوق ومتنبه ساخت اگر چه تا کنون مستخدمین مزبور در حالت اعتصاب باقي ومشغول کار نشده اند

(بودجه وزارتخارجه)

تا کنون اقای انصاری میرزا علی قلیخان مشاور الممالك در مسکو بکار تصلیح وقرارداد تجارتی هستند وهر از چندروز مختصر تلگرافی میکنند که چنین گفتیم وامیدواری هست بخلاف نکته دانان که هیچ امیدي از مسافرت ایشان ندارد بلکه بوزارت ایشان وکفالت ایشان بدبین هستند چنانچه درخصوص وزارتخارجه در مجلس غوغا وضجه شد ووکلای اکثریت حملات سخت کردند ووزیر مالیه بمدافعه ناقص پرداخت وانچه ملاحظه می شود امید روشنی از وزارتخارجه نیست وتا کنون اقدامي که روزنه امیدی بدهد از این وزارتخارجه مهمه دیده نشده مگر این وزارتخانه خارجه هم از بن خراب و منهدم گردد وتمامی مامورین خارجه بطهران احضار شده واساس جدیدی بنیان شود بهرجهت عجب اوضاع بهت آور عجیبي مشاهده می شود

انحلال وافتتاح عدلیه

انحلال عدلیه تمام کارهای مملکت وملترا وقفه نمود ومتهمین جنحه وجنایت ومخالفت را بدون اثبات تقصیر وباتقصیر در محبس عدلیه ونظمیه انداخت تاانکه عدلیه مفتوح واعلیحضرت پهلوی بادنیا دنیا امیدواری اورا مفتوح

ساختند و قضات ورؤسای تمیز واستیناف ووکلا وغیره تعیین وانتخاب ومحاکم تمیز وشعبات آن باچندین نفر مستشارهای مکلا ومعمم مفتوح گردید ـ انچه شنیده میشود این استکه وزیر محترم عدلیه بواسطه استعجال در افتتاح عدلیه وفشار مردمان اشخاص غیر متجانس انتخاب کرده بلکه مردمان عالم وفاضل به تقصیر اینکه چرا عالم هستند یاطریق دزدي وخیانت وکلای عدلیه را میدانند انتخاب نشده‌اند ومقام ورتبه انان را مردمان بی اطلاع گرفته‌اند کدانها بوئی بمشامشان از مواضیع قوانین وغیره نرسیده این قسم میگویند ولی کمان نیست این اشاعات بابصیرت کامله ایکه اقای داور دارند صحیح باشد

عجالتاً این اشخاص در پشت میز قضاوت نشسته وناموس وهستی ملترا بدست گرفته تاچه پیش آید دیگر تا کنون صلح نواحي طهران واجزا واعضا وقضات بلاد ایران تعیین نشد وهمه روزه تلگرافات عدیده شکایت از انحلال عدلیه وتاخیر افتتاح ان بمرکز ومجلس واولیاء دولت میرسد وجواب میرود که عدلیه باز شد خدا کند عدلیه طهران وشعبات او تا دوسه ماه دیگر بحالت اولیه بر نگردد ! بلی ملت ایران تابیست سال دیگر میباید خلاف قانون وعدم اطلاعات قضات جدیده عدلیه را متحمل شده تاانهارا بقانون آشنا وبجریانات مملکتی بینا نمایند انوقت یکوزیر دیگر بیاید ومجدداً بنام اصلاحات عدلیه اولیه را خراب ومنحل کرده وتجدید اعضاء وقضاة آورا بنماید ، فعلا چیزیکه در اطراف عدلیه بسیار وروز بروز زیادتر میشود وکیل فکلي مکلا ووکیل قبابلند معمم بوده که مانند مورچه جوش زده بیرون میایند

﴿ وکیل ملیون استراباد ﴾

در تعقیب اقدامات ودسیسه کاری اقا خان معززی (امیر امجد) کمیونی انجمن محترم نظار استراباد قضایارا کاملا کشف وبالاخره بعد از انقضاء دوهفته قانونی بر طبق مراسله نمره (۱۴۹) ارای بلوك ملك که کلیه ارای مزبور غالبي ومخصوصا خریداری وتهدید وبه تطمیع بصندوق وارد شده بود، هیئت نظار باکثریت ارا الغاو ۵۵۴ رای از آرای امیر امجدرا کسر ویگانه عنصر صالح اقا سید حسین عقیلی معتضد الاسلام استراباد ادر، درجه اول قرار دادند ـ نظر باینکه حکومت استراباد بواسطه جلب منافع شخصي دخالت تام درامر انتخاب داشت وبامقاصد میشومه امیر امجد همراه بود بنای مخالفت وضدیترا گذاشت بقدری کوشش کرد که تمام اعمال وکردارش فتابي وکوس رسوائي انانرا درطهران واستراباد زدند ، وآخر الامر باتصحیح انجمن نظار مخالفت کرده راپورت قضیه را که دلیلي کافی وسندی وافی بر ثبوت مخالفت خود بود تهیه وتنظیم نموده بوزارت داخله فرستاد ، ودر تعقیب ارسال راپورت مزبور انجمن نظار پس از الغاء ارای بلوك ملك ــ تلگرافی مبنی بر تقاضای استعلام ازقبول نمایندگي اقاي معتضد الاسلام مورخه ۱۶ فروردین ماه بوزارت داخله مخابره ودر ۲۳ ماه مذکور سواد تلگراف برای استحضار وکیل محترم ارسال گردید .

در ۲۵ فروردین ماه قبول نمایندگی ایشان ثابت وتلگرافاً بانجمن محترم نظار مخابره واعتبار نامه مشار الیه صادر وارسال گردید

﴿ ورود معتضد الاسلام بدار الشوری ﴾

اقای معتضد الاسلام نماینده محبوب استراباد در جلسه ۹۴ مورخه سه شنبه پنجم اردی بهشت ۱۳۰۶ دوساعت قبل از ظهر پارلمانت حضور بهمرسانیده وکرسي پارلمانرا بجلوس خویش مزین نمودند امیداست که وکیل معظم حتی الامکان بوظایف لازمه خود عمل ودر احقاق حق وحاکمیت اهالی بیچاره استراباد کوشش نمایند ووکلای دارالشورا را مجبور بقضاوت فرمایند زیرا استراباد از نقطه نظر سرحدی وکثرت جمعیت جغرافیائي ان ایالات معظم میباید چهار نفر وکیل انتخاب

وپارلمانت اعزام دارند ـ بدبختانه نظامنامه انتخابات این حق ملیرا از این ایالت معتبر سلب کرده ویکنفر وکیل پارلمان میفرستند انهم نصف مدت منقضي یعنی ۱۲ ماه دوره مجلس طي شده تازه وکیل استراباد انتخاب وتا کنون اعتبارنامه اش از تصویب دار الشورا نگذشته است — درصورتیکه قزوین ـ یزد ـ کاشان ـ قم ـ ساوه ـ کمره هریك وسعت خاك واراضي وجمعیت وتجارتش بقدر بندرجز نیست دوو کیل وسه وکیل انهم قبل از افتتاح پارلمانت تعیین ودر طهران حاضرند .

دامغان یکنفر وکیل دارد ، ودر حقیقت وسعت خاك وجمعیت ان بقدر نصف ملوك ملك یا گردمحله نیست ، بهرجهت لازمست که در این موضوع مهم قلم فرسائي شود نظریات نمایندگان ماترا بدین مقصود مقدس جلب وبانیات وکیل محترم استراباد مساعدت فرمایند . بلي فوای ملیون استراباد رای انجام مقاصد حقه خود بطبقه اشراف وارتجا عیون استراباد غالب واقاخان معززی امیر امجد کنونی که برعلیه حکومت ملی قیام واز خدام صمیمي محمد علي میرزا بود بیك جنبش ملی ونهضت این ستون ارتجاعرا درهم شکستند وامیر امجد را از مقام بلند وکالت بدرجه نیستي وحقارت نزول وکرمي پارلمانرا یکی از فرزندان صالح شجاع متهورمتدین امین سپردند ، تااحقاق حق مظلومین استراباداز همت وکیل محترم انجام وحقوق انان کاملا محفوظ وبرقرار گردد

اخطار

صاحبان مقالات ومخبرین رااخطارشده ومیشود که نگارشات خودرا بخط نسخ بنویسند کهتر انتشار خواهد یافت

پیامهای گوناگون

جزیره سانتیاماریا واقعه در امریکا امروز یك مملکتی گردیده برای مردان بیزن وابتدا در این جزیره چندتن بحاره امریکا امده ساکن شدند ومتدرجاً معروف بجزیره اعزاب وبیزنان شد وکنون هرکس اززن ودختر از رده میشود ومیخواهد مادام العمر روی ان نه بینند بانجزیره میرود وساکن میگردد چنانچه جمعیت او روز افزون شده در حالتیکه یك زن در انجزیره یافت نمیشود

چیزیکه بدست امده این استکه مبلغ دویست ملیون طلای مسکوك در نزد برخی دول موجود است چنانچه جدول ذیل میرساند

اسم دولت	مبلغ پوند انگلیسي	
امریکا	۵۸۰	میلون !
فرانسه	۱۲۲	»
انگلیس	۱۲۰	»
ژاپون	۱۱۷	»
اسپانیا	۸۸	»
ارژانتین	۸۲	»
المان	۵۸	»
ایتالیا	٤٤	»
کندا	٤۰	»
هولند	۱۸	»

نفوس فلسطین بموجب سرشماری) اخیره ۸۸۷۰۰۰)بوده که ٦٤۱۰۰۰ مسلمان و ۱۵۸۰۰۰ یهودی و ۷۸۰۰۰ مسیحي است ویهودی اخیراً زیاد شده وروبازدیاد است

اخیراً در امریکا برای (ادیسون) مخترع مشهورودرالمان بجهتهندبنورغ رئیس جمهوری جشن مفصلي گرفته شد که این دوتن عمرشان بهشتاد رسیده وجشن هشتاد ساله گي رایشان گرفتند اند

مصر و خبرهای اینجا

روز جمعه ۷ ذیحجه موکب فرخنده کوکب اعلیحضرت ملك فواد اول پادشاه کل قطر مصر در ساعت هفت و ۵۴ دقیقه از قصر سلطنتی قبه بطرف ایستگاه راه آهن مصر حرکت نمود، و از انجا با طاق مخصوص سلطنتی عازم اسکندریه و قصر منتزه شده، درحالتیکه حضرت دولتماب عبدالخالق ثروت باشا رئیس الوزرا وذوالفقار باشا وزیر تشریفات و توفیق نسیم باشا رئیس کابینه سلطنتي وسایر وزرا ودرباریان بمعیت ذات ملوکانه بوده وبجلالت باسکندریه رسیدند وهنگام حرکت توپها بغرش امده چنانچه گاه ورود باسکندریه ۲۱ تیر توپ شلیك گردید

روز جمعه ۲۴ برحسب پروگرامیکه معین گردیده بود موکب اعلیحضرت ملك فواد اول از قصر سلطنتی بجهته حرکت اروپا وضیافت اعلیحضرت ژورژ پادشاه انگلستان در حرکت امد در حالتیکه تمامی امرا ووزرا وپاشاوات ونمایندگان خارجه بمشایعت آمده بودند اعلیحضرت همایونی باتمامی اظهار لطف فرموده وبکشتي دولتی (محروسه) سوار ودر حفظ ملك متعال رهسپار مارسیل شدند

تقاریظ کتب وجراید

باز از افق مطبوعات شرق چندی ازستارگان علم وادب بخصوص مطبوعات فارسی زبان فضای اداره جریده چهره نما رابانوار فروزان خود منورساخت

• نخست کتاب داستان شهرناز اثر کلك معانی باریگانه ادیب اجتماعی جناب آقای حاجي میرزا یحیي دولت آبادی ودیگر کتاب خواب شگفت یارساله مرحوم آخوند ملافتحعلی اصفهانی بادیباچه آن بقلم عارف الدین ودیگر رساله محتوی بر راپورت سالیانه جامعه معارف ایران ودیگر رومان (ورتهر) که فاضل یگانه اقامیرزا محمد خان صفا زاده تبریزی از المانی بفارسي ترجمه نموده که حقیقتاً هر یك در عالم علم وادب فارسي حائز بسي اهمیت وجالب توجهي شایان برای علاقمندان عالم ادبیات فارسي است

کتاب حریة الفکر وابطالها فی التاریخ بقلم استاد محقق سلامه موسي واز سلسله انتشارات مجله الهلال وکتاب انشوده الحب که عالم مدقق سلیم قبعین صاحب مجله الاخاء از روسي بعربی ترجمه نموده اند.

دیگر کتاب «یازیمز» زبان ترکي بقلم ادیب فاضل اسمعي بیك وحاوی مباحث وافی دراصلاحات حروف هجائي است • ونیز رساله مفاوضات الخطیه بین هیئت خدام الحرمین هند وابن السعود مي باشد مطبوعات فوق درعالم عربی وترکي هریك بفراخور مرتبه ومقام مؤلفین شایان دقت وقابل مطالعه است

(جراید)

جریده فکر جوان بمدیریت آزاده گیلانی وروزنامه دریا بمدیریت س• محمدجواد بهبهانی وجریده بدر منیر بریاست س• جلال الدین بدری که هرسه ۳ در رشت انتشار مي یابد

دیگر جریده تجدد ایران بمدیریت سید محمد طباطبائی وجریده توفیق که صاحب آن آقا میرزا حسین توفیق است، وجریده مکون بمدیریت عباس خان آژان نظمیه طهران، وروزنامه کهن سال حارجي ملت تحت مدیریت اقا میرزا علیخان ندائي وجریده وطن منطبعه های طهران •

دیگر جریده قدرت بقلم میرزا عبدالله خان قدرت وروزنامه تخت جمشید بقلم آقای دانشي ومجله نامي بازار گاد اثر کلك اقای جمزاده منطبعه های شیراز وروزنامه آینه جنوب صادره در کرمان بمدیریت آقای جلال ابن خطیب

الملك رشتی وروزنامه شریفه ابلاغ بمبیء بقلم آقا میرزا علی شیرازی ومجله پهلوی ازمشهد وغیرهم که بعضی تبازگی افق مطبوعات را روشن وبرخی قدیمی وباسباب مختلفه مدتی درمحاق تعطیل بوده ، وتجدید طلوع نموده اند

ماموفقیت هریك از هم عصران محترم را در خدمت [ملک] وادب از خداوند متعال خواستاریم

فهرست مندرجات

﴿ درچاپخانه چهره نما در مصر چاپ گردید ﴾